

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK 5101

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

7. desember 2016

kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 7 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver 5).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 90 minutter)

Alle tall i denne oppgaven er i dollar.

En virksomhetssammenslutning fant sted med virkning fra 1. januar 2016. Selskapet Hesk AS kjøpte 80 % av aksjene i Stad AS for 600 000. Balansen til de to selskapene pr. 31.12.2015 (dvs. før selve oppkjøpet) er følgende:

	Hesk AS 31.12.2015	Stad AS 31.12.2015
Anleggsmidler	1 200 000	900 000
Omløpsmidler	1 700 000	-
Sum eiendeler	2 900 000	900 000
Aksjekapital	400 000	300 000
Annen egenkapital	-	-
Gjeld	2 500 000	600 000
Sum gjeld og egenkapital	2 900 000	900 000

Anta at anskaffelsen av aksjene i Stad AS er finansiert med låneopptak.

I forbindelse med oppkjøpet er det identifisert (brutto) merverdier i driftsmidler på 300 000. I forbindelse med oppkjøpet ble gjenværende økonomisk levetid for anleggsmidlene vurdert til 10 år. I tillegg planlegger ledelsen i Hesk AS å gjennomføre restrukturering av Stad AS. Dette er estimert til 205 000, og vurderes nødvendig for å kunne ta ut (positive) synergieffekter.

Det er ingen utsatt skatt / skattefordel i de to selskapene på oppkjøpstidspunktet. Nominell skattesats er 25 % (i hele oppgaven). Eventuell goodwill avskrives over 5 år.

- (a) Drøft hvordan restruktureringsutgifter behandles i forbindelse med oppkjøp.
- (b) Utarbeid en merverdianalyse. Anta at goodwill kun tilordnes kontrollerende eier (legg dette til grunn i resten av oppgaven).
- (c) Utarbeid konsernbalansen på oppkjøpstidspunktet 1. januar 2016.

I løpet av 2016 selger Hesk AS varer til Stad AS for 300 000. Anskaffelseskost for disse varene er 200 000. Pr 31.12.16 ligger 50 % av disse varene på lager, og resten er videresolgt til kunder utenfor konsernet.

Stad selger også varer til Hesk AS. Dette salget utgjør 50 000 i løpet av 2016, hvor kostpris er 30 000. Alle disse varene er videresolgt til kunder utenfor konsernet.

Selskapsregnskapene til de to selskapene er følgende for regnskapsåret 2016 (neste side):

	Hesk AS 2010.	Stad AS 2010.
Salgsinntekter	1 900 000	1 300 000
Andre inntekter		300 000
Kostnader ekskl. avsk.	960 000	1 300 000
Avskrivning goodwill		
Avskrivninger	240 000	-
Driftsresultat	700 000	300 000
Netto finanskostnad	-	-
Resultat før skattekostnad	700 000	300 000
Skattekostnad	196 000	84 000
Årsresultat	504 000	216 000

	Hesk AS 31.12.2016	Stad AS 31.12.2016
Goodwill		
Anleggsmidler	2 160 000	-
Tomt - merverdier		
Aksjer i datter	600 000	
Omløpsmidler	840 000	1 200 000
Sum eiendeler	3 600 000	1 200 000

Aksjekapital	400 000	300 000
Annen egenkapital	504 000	216 000
Minoritetsinteresse		
Utsatt skatt (utsatt skattef.)		
Gjeld	2 500 000	600 000
Betalbar skatt	196 000	84 000
Sum gjeld og egenkapital	3 600 000	1 200 000

(d) Utarbeid konsernregnskapet for 2016 (resultatregnskap og balanse). Kommenter kort dine valg / beregninger.

Anta at det viser seg at goodwill må nedskrives til null i 2016. Ledelsen er imidlertid uenig i dette, men aksepterer dette til slutt pga. revisor «truer» med forbehold i revisjonsberetningen.

(e) Forklar/vis hvilke poster som påvirkes av nedskrivningen. Det er ikke nødvendig å utarbeidet et nytt konsernregnskap for 2016.

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 60 minutter)

En konsulentavtale løper over ett år. Kunden har krav på maksimalt 2 400 timer til en fast avtalt pris på MNOK 3,6. Ved leveranser som ikke omfattes av avtalen, belastes kunden time for time. Avtalen begynner å løpe 1. oktober 2016, og kunden betaler hver måned kr 300 000. Pr. 31.12.2016 er det levert 600 timer.

- (a) Forklar transaksjons- og opptjeningsprinsippet. Bruk et eksempel i forklaringen.
- (b) Vis regnskapsføringen i 2016 til konsulentbedriften. Begrunn og drøft dine valg.
- (c) Drøft om det har noen betydning om konsulentvirksomheten forventer pr. 31.12.2016 at det leveres totalt 2 000 timer – ikke 2 400 timer. Vis eventuelle beregninger.

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 120 minutter)

Din utspekulerte og gode kamerat Terje, stiftet Heskestad Frimerkelureri AS (HFAS) i januar 2012. HFAS har en omsetning på NOK 25 million og 5 ansatte og selskapet faller således inn under regnskapslovens regler for små foretak. Selskapet anskaffet straks et bygg som benyttes til egenproduksjon av konvolutter og lagerbygg for frimerker for kr 12 000 000. Tomten ble ansett å utgjøre kr. 2 500 000 av kjøpesum og tekniske installasjoner utgjorde 28 % av byggets verdi. De tekniske installasjonene besto av ulike deler som kan benyttes i forfalskning av frimerkestempel og ble vurdert å ha tilnærmet samme levetid (20 år). Samtidig som HFAS anskaffet bygget ble det kjøpt inn maskiner og maskinelt utstyr for kr 800.000 til bruk i virksomheten.

30. juni 2014 ble det solgt maskiner for kr 200.000. Samtidig ble det anskaffet nye maskiner. Anleggsmiddelnoten for 2014 ble utarbeidet slik:

	Bygg	Tekn.inst.	Tomt	Maskiner	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	6 840 000	2 660 000	2 500 000	800 000	12 800 000
Tilgang				440 000	440 000
Avgang til anskaff.kost				<u>-350 000</u>	<u>-350 000</u>
Anskaffelseskost 31.12.	6 840 000	2 660 000	2 500 000	890 000	12 890 000
Akk avskrivninger	<u>-410 400</u>	<u>-399 000</u>	<u>0</u>	<u>-314 000</u>	<u>-1 123 400</u>
Bokført verdi 31.12.	6 429 600	2 261 000	2 500 000	576 000	11 766 600
Årets avskrivninger	136 800	133 000	0	169 000	438 800
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær	
Avskrivningsprosent	2 %	5 %		20 %	

- a) Beregne salgsgevinst på maskinene som ble solgt i 2014. Hvor skal salgsgevinsten presenteres i resultatregnskapet etter norske regnskapsbestemmelser (GRS)?**

I januar 2015 ble 40 % av de tekniske installasjonene i bygget utskiftet. Utrangeringsverdien ble ansett å være null. Samtidig ble det gjort utvidelser av kapasiteten på de samme tekniske installasjonene. Snix AS mottok faktura fra totalentreprenør for arbeidene på kr 2 400 000, hvorav ca. 60 % ble ansett å relatere seg til kapasitetsutvidelsene. Levetiden på de tekniske installasjonene ble ansett uendret.

- b) Hvordan vil de ovennevnte opplysningene påvirke regnskapet til Snix AS for 2015? Begrunn dine valg og henvis til relevante norske bestemmelser.**

Se bort fra opplysningene i oppgave b) og anta at det ikke gjennomføres noen arbeider knyttet til tekniske installasjoner i 2015. Snix AS gjør en ny vurdering av levetiden på de tekniske installasjonene i 2015 og kommer fram til at den totale gjennomsnittlige levetiden vil bli på 35 år (regnet fra 2012).

- c) Drøft hvordan den nye opplysningen vil påvirke Snix AS sine avskrivninger på tekniske installasjoner i 2015 etter norske regnskapsbestemmelser. Vurder om det ville være noen annen løsning etter IFRS-reglene.**

Se bort fra opplysningene i oppgave b) og c). Snix AS har innhentet en ekstern takst på bygget pr. 31.12.2015. Taksten er på kr 20 000 000 hvorav tomtens verdi utgjør kr 4 000 000.

- d) Drøft med utgangspunkt i relevante norske regnskapsbestemmelser om Snix AS bør stanse avskrivningene på bygget fra 2014.**

Se fortsatt bort fra opplysningene i oppgave b) og c). Legg til grunn at det er innhentet en takst på bygget som ovenfor nevnt. Anta at Snix AS benytter internasjonale regnskapsbestemmelser (IFRS).

- e) Forklar hvilke valgmuligheter Snix AS har mht. regnskapsmessig måling av bygget og tomten i 2015 etter IFRS? Anta at bygget ikke planlegges solgt. Vis postene i regnskapet vedrørende bygget under alternativene og vis til relevante IFRS bestemmelser.**
- f) Besvar den samme problemstillingen (oppgave e) ut fra IFRS-regelverket dersom dette alternativt var et bygg leid ut til eksterne. Vis til relevante IFRS bestemmelser.**

Terje og den lyssky Mr. Paulsen som sitter i HFAS sitt utspekulerte styre er usikre på hva som menes med utsatt skatt og utsatt skattefordel. Terje kontakter derfor deg, siden du er en av hans gode kammerater og nettopp er ferdig utdannet Bachelor i Regnskap og Revisjon, og ber deg forklare disse begrepene for selskapets styre

- g) Skriv et kort notat hvor du forklarer disse to begrepene, illustrer gjerne med eksempler (maks 3 sider)**

Etter å ha mottatt ditt memo, og etter nøye krangling med revisor, har styre valgt å balanseføre utsatt skattefordel.

h) Redegjør for kravene til balanseføring av utsatt skattefordel.

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 45 minutter)

Kjapp Invest AS har oppgitt følgende aksjeinvesteringer som omløpsmidler (alle beløp er oppgitt i NOK med mindre annet er opplyst):

Aksjepost	Børs-notert	Antall	%-andel	Anskaffelses-tidspunkt	Kostpris (samlet)	Salgsverdi 31.12.2014	Salgsverdi 31.12.2015
Holding ASA	JA	5 000		01.11.2014	1 490 000	1 593 400	1 922 100
Energy AS	NEI	1 000	10%	10.05.2015	100 000		135 900
Ocean ASA	JA	2 000		10.05.2015	588 500		487 200
Biotech Ltd	NEI	1 200	12%	14.08.2015	GBP 120 000		GBP 110 000
Capital AS	NEI	2 000	10%	20.10.2015	200 000		161 100

Legg til grunn at valutakursen for GBP var kr 11,50 pr 14.08.2015 og kr 12,90 pr 31.12.2015.

- (a) Redegjør – med utgangspunkt i ovennevnte investeringer – for vilkårene for å kunne betrakte aksjer som omløpsaksjer. Vis til relevante bestemmelser.
- (b) Redegjør for verdivurderingsreglene for omløpsaksjer for mellomstore foretak. Vis til relevante bestemmelser.
- (c) Beregne verdien av Kjapp Invest AS sin aksjeportefølje pr 31.12.2015 under forutsetning av at alle aksjene ovenfor kvalifiserer som omløpsaksjer og at Kjapp Invest AS er et lite foretak som ønsker å benytte forenklingsreglene for små foretak.

OPPGAVE 5 (Anslått tid: 45 minutter)

Skiltfabrikken AS er et lite foretak som driver med produksjon av metallskilt. I tillegg er de forhandlere av elektroniske lystavler.

Du får fremlagt følgende utdrag fra selskapets foreløpige resultatregnskap for 2016 samt enkelte balansetall for 2015:

Salgsinntekt produksjonsvarer	6.750.000
Salgsinntekt handelsvarer	2.198.000
Beholdningsendring varer i arbeid	?
Varekjøp råvarer	-1.970.000
Varekjøp handelsvarer	-1.170.000
Lønnskostnader produksjon	-1.654.000
Andre lønnskostnader	-1.220.000

Årsresultat før skatt 812.000

Balanse	2015	2016
Varelager råvarer	275.000	?
Varelager handelsvarer	390.000	?
Varer i arbeid	160.000	?

Råvarer

Varelager råvarer vurderes til FIFO anskaffelseskost. Den vesentligste delen av varelageret er metallplater. Disse kjøpes fra Tsjekkia og gjøres opp i Euro. Ved årets slutt i 2016 er varelageret opptalt slik:

400 kvadratmeter metallplater a Euro 74 anskaffet 16.12.2016

80 kvadratmeter metallplater a Euro 72 anskaffet 22.09.2016

Varene anses å være kurante, men det er stor usikkerhet omkring beregningen av virkelig verdi på råvarene.

Kursen på Euro var 8,80 i september 2016 og er 8,20 i desember 2016.

I tillegg foreligger annet materiell vurdert til anskaffelseskost = kr 40.000.

Handelsvarer

Varelageret er opptalt pr 31.12.2016 til kr 410.000 til FIFO anskaffelseskost. I tillegg foreligger varer som er beskadiget til FIFO kostpris kr 180.000 og en anslått salgsverdi på kr 60.000. Bedriften beregner generelle salgs- og lagringskostnader til 12% av salgsverdien. Spesielle salgskostnader knyttet til disse varene (annonsering mv) er vurdert å utgjøre kr 12.000.

Varer i arbeid

Varer i arbeid anses i sin helhet å være kurante. Varene har en direkte kost på kr 110.000. Indirekte variable tilvirkningskostnader kalkuleres med 8% på direkte kost, og indirekte faste tilvirkningskostnader kalkuleres med 20% på direkte kost. Skiltfabrikken AS benytter full tilvirkningskost på varelager produksjonsvarer.

Skiltfabrikken AS har ingen ferdigvarer på lager fordi ferdigvarer faktureres straks de er ferdigstilt.

- Beregn varelagerverdiene pr 31.12.2016 – rund av til nærmeste hundre kroner. Du skal også begrunne svaret med henvisning til relevante bestemmelser.**
- Vis hvordan tallene som du beregnet under a) påvirker de foreløpige resultat- og balansetallene for 2016 (før skatt).**